

Etablering på arbetsmarknaden för personer som kompletterat utländsk examen

Etablering på arbetsmarknaden för personer som kompletterat utländsk examen

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2023

Författare: Niklas Odelberg och Anders Viberg

Diarienummer: 111-00445-22

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov
tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Tabeller.....	4
Sammanfattning.....	5
Inledning.....	6
Översikt av utbildningar.....	8
Beskrivning av populationen.....	14
Fördelning efter lärosäte.....	15
Födelseland.....	16
Populationens arbetsmarknadsutfall.....	18
Fullföljd utbildning.....	18
Etablering på arbetsmarknaden.....	20
Jämförelse med examinerade i Sverige.....	26
Tillskott till arbetsmarknaden.....	27
Jämförelse med de som inte fullföljt sin utbildning.....	28
De etablerades plats på arbetsmarknaden.....	30
Vanligaste yrke.....	30
Sektor.....	31
Geografisk mobilitet.....	32
Kompletterande utbildningar över tid.....	34
Tidigare rapporter från UKÄ.....	34
Utökade tidsserier.....	37
Bilaga 1: Metodbilaga.....	39
Skrivregler.....	42
Så görs statistiken.....	42
Förklaringar av vissa begrepp.....	43
Referenser.....	46

Tabeller

Följande tabeller finns i en tabellbilaga på www.uka.se

Tabell 1 Antal registrerade personer på sin sista termin på kompletterande utbildning per termin 2017/18–2018/19

Tabell 2 Antal registrerade personer på sin sista termin på kompletterande utbildning per universitet 2017/18–2018/19

Tabell 3 Antal registrerade personer på sin sista termin på kompletterande utbildning per födelseregion 2017/18–2018/19

Tabell 4 Antal personer som fullföljde kompletterande utbildning per definition 2017/18–2018/19

Tabell 5 Ställning på arbetsmarknaden för personer som fullföljde kompletterande utbildning 2017/18–2018/19

Tabell 6 Ställning på arbetsmarknaden för personer som fullföljde kompletterande utbildning per födelseregion 2017/18–2018/19

Tabell 7 Sektor av arbetsmarknaden för etablerade per kompletterande utbildning 2017/18–2018/19

Tabell 8 Antal personer som flyttat från länet och som var kvar i länet för etablerade per kompletterande utbildning 2017/18–2018/19

Tabell 9 Antal personer i kompletterande utbildning 2006/07–2021/22

Sammanfattning

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i regleringsbrev för 2022 och 2023 fått i uppdrag att följa och redovisa etableringen på arbetsmarknaden för personer som genomgått en utbildning som kompletterar en utländsk examen. I den population som huvudsakligen undersöks i denna rapport ingår 1 370 studenter som kompletterat sin utländska examen under läsåren 2017/18 och 2018/19. I populationen finns studenter som läst kompletterande utbildning för bland annat lärare, farmaceuter och vissa vårdyrken. Antalet utbildningar i regeringens satsningar har ökat kraftigt sedan UKÄ:s senaste uppföljning, från fem utbildningar till 14. Utbildningarna har getts vid 20 lärosäten, varav knappt hälften vid Stockholms universitet och Göteborgs universitet. En hög andel studenter var födda i Asien.

I den undersökta populationen hade 1 010 studenter fullföljt utbildningen. Vid uppföljningarna hade gruppen en lägre etableringsgrad på arbetsmarknaden jämfört med motsvarande grupp examinerade i Sverige efter ett år men skillnaden försvinner inom tre år. Efter två år steg kvinnors etablering på arbetsmarknaden kraftigare än mäns och kvinnor har vid uppföljningen efter två år en högre etablering på arbetsmarknaden än män (könsfördelad statistik efter tre år har inte varit möjligt). Etableringsgraden var högst för tandläkare och lägst för läkare och psykologer. Etableringsgraden är högre bland studenter som fullföljt en kompletterande utbildning jämfört med de som inte fullföljt.

Studenter som har fullföljt en kompletterande utbildning har en hög matchning mot arbetsmarknaden ett år efter sista studerade termin. För en stor majoritet av utbildningarna har över 85 procent av studenterna som etablerat sig på arbetsmarknaden ett jobb som är relevant för deras utbildning (exempelvis kräver legitimation). För tandläkare och farmaceuter utgör denna grupp kompletterande studenter ett betydande tillskott till arbetsmarknaden (14 procent och 11 procent).

Denna rapport utgör UKÄ:s fjärde uppföljning av gruppen studenter som kompletterar sin utländska examen. Resultaten i denna uppföljning liknar i stort tidigare resultat. Kvinnorna är något färre och männen något fler som en följd av att satsningarna nu inkluderar fler utbildningar som har fler män och färre kvinnor jämfört med tidigare inkluderade utbildningarna.

Inledning

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i regleringsbrev för 2022 och 2023 fått i uppdrag att följa upp och redovisa etableringen på arbetsmarknaden för personer som genomgått en utbildning som kompletterar en utländsk examen. I redovisningen ska personer som varit föremål för regeringens särskilda satsningar särredovisas.¹ Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 mars 2023. I myndighetens instruktion ingår också ett övergripande uppdrag att följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden.² I den här rapporten följs etableringen upp för studenter som läst utbildningar inom ramen för regeringens särskilda satsningar under läsåren 2017/18 och 2018/19.

Högskoleutbildning som kompletterar en utländsk examen regleras i förordning (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning (s.k. ULV-förordningen). Förordningen ger lärosäten möjlighet att ge utbildningar om högst 120 högskolepoäng och med särskilda urvalsregler. Sedan 2019 kan lärosätena också ge 30 högskolepoäng i svenska eller engelska utöver de högst 120 högskolepoängen. I det material som studeras i den här rapporten ingår dock inga sådana utbildningar då vår undersökningsperiod upphör vårterminen 2019 (inga utbildningar är kortare än 60 högskolepoäng). Möjligheten och finansieringen för kompletterande utbildning för personer med utländsk examen inom ramen för regeringens särskilda satsningar regleras i regleringsbrev till lärosätena. Utbildningarna finansieras med ett annat anslag än lärosätenas ramanslag³, ett undantag är Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som får finansiering genom ramanslaget. Möjligheten för lärosätena att ge utbildningar utöver takbeloppet har funnits sedan 2007. 2017 beslutade regeringen att utöka satsningarna på kompletterande utbildningar till fler utbildningsområden.

Syftet med utbildningarna är att personer med utländsk examen ska ges stärkta möjligheter att få ett arbete inom det område där de har sin yrkeskompetens. Ett vanligt skäl till att studenter söker sig till kompletterande utbildningar är för att få utöva ett reglerat yrke. Personer med utländsk utbildning från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller Schweiz omfattas av bestämmelser i lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Dessa personer kan få sin yrkeskvalifikation erkänd (vanligen genom att få legitimation) efter ansökan till behörig myndighet.⁴ Om personen har arbetat fler än

¹ Utbildningar som finansieras med medel från anslag 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* eller anslag 1:23 *Sveriges lantbruksuniversitet* (dock 1:24 2015–2016)

² Förordning (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet.

³ Anslag 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*

⁴ Förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer

tre år med legitimation i ett land inom EES eller Schweiz, men har sin examen från ett land utanför EES eller Schweiz, gäller också att personen kan få en svensk legitimation på sättet ovan. Vanligen behövs ingen kompletterande utbildning i dessa fall.

Även personer med examen utanför EES och Schweiz kan ansöka om att få sin yrkeskvalifikation erkänd och få legitimation utfärdad. För flera legitimationer (särskilt inom vårdområdet) krävs att den sökande har en utbildning som är tillräckligt lik motsvarande svensk utbildning. Den sökande får då göra kunskapsprov och praktisk tjänstgöring under en period för att därefter få legitimation utfärdad. Ett alternativt sätt att få legitimation inom denna process är kompletterande utbildning.

Bland de kompletterande utbildningarna som finns för personer med utländsk examen dominerar kompletterande utbildning till lärare och förskollärare (Utländska Lärares Vidareutbildning, ULV). Vanliga utbildningar är också kompletterande utbildningar för läkare, sjuksköterskor och farmaceuter. I populationen finns studenter som läst kompletterande utbildning för lärare, jurister, läkare, sjuksköterskor, tandläkare, barnmorskor, fysioterapeuter, farmaceuter, veterinärer, ekonomer, psykologer, biomedicinska analytiker, sociologer, ingenjörer och arkitekter.

I jämförelse med UKÄ:s senaste uppföljning av gruppen (med undersökningsperioden 2014/15–2016/17)⁵ är undersökningspopulationen något mindre eftersom undersökningsperioden är ett år kortare. Den årliga volymen av studenter från utbildningarna har dock ökat. Det beror på att regeringen beslutade om en omfattande expansion av kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen 2017. Utbyggnaden av kompletterande utbildningar innebär att fler yrkesprogram blev aktuella för kompletterande utbildningar. I UKÄ:s senaste rapport ingick enbart lärare, jurister, sjuksköterskor, läkare och tandläkare.⁶

Rapporten inleds med en översikt av de utbildningar som ingår i analysen. Därefter beskrivs den population som har läst utbildningarna som presenteras i det första avsnittet. I samband med dessa avsnitt beskrivs också hur undersökningspopulationen har avgränsats. Därefter följer ett avsnitt om populationens etablering på arbetsmarknaden, inklusive en kort analys om vilka studentgrupper som fullföljt sin utbildning och en definition av ”fullföljd utbildning”. Enbart studenter som fullföljt sin utbildning ingår i uppföljningarna. Rapporten avslutas med ett avsnitt om tillskottet och matchningen mot arbetsmarknaden (i vilken utsträckning gruppen fått jobb som är relevanta för deras

⁵ Universitetskanslersämbetet, *Etablering på arbetsmarknaden efter kompletterande utbildning – personer med utländsk utbildning* (Stockholm: UKÄ), 2021

⁶ Jämförelser med tidigare uppföljningar finns i avsnittet *Tidigare rapporter från UKÄ*

utbildning) och jämförelser med resultaten från tidigare uppföljningar av UKÄ.

Översikt av utbildningar

I den här rapporten analyseras en population om 1 370 studenter som studerat en utbildning som kompletterar en utländsk examen under läsåren 2017/18–2018/19. I populationen var 72 procent kvinnor och 28 procent män.

Lärosäten som inkluderats i regeringens särskilda satsningar är följande: Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola, Luleå tekniska universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Linnéuniversitet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Malmö universitet, Mälardalens universitet, Högskolan Dalarna, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad.

De inkluderade utbildningarna avgränsas till sådana som varit föremål för regeringens särskilda satsningar från höstterminen 2017 till vårterminen 2019. Populationen avgränsas till de som läst sin sista termin på en av utbildningarna under perioden och som inte har läst någon sådan utbildning efter undersökningsperioden (t.o.m. vårterminen 2022).

I avsnittet *Populationens arbetsmarknadsutfall* följer vi upp studenter på arbetsmarknaden som fullföljt sin utbildning 1–1,5 år efter sista termin, 2–2,5 år efter sista termin och 3–3,5 år efter sista termin (i rapporten kommer vi referera till dessa uppföljningar som uppföljning efter ett, två och tre år). Den sista kohorten som läser sin sista termin vårterminen 2019 följs därmed upp (ett år efter sista termin) i november 2020 vilket är det sista uppföljningstillfället som finns tillgängligt för analys. Denna begränsning har varit skälet till att vårterminen 2019 är den sista terminen i våra uppföljningar.

Populationen av studenter som ingår i analysen beskriver vi närmare i nästa avsnitt. Nedan följer en beskrivning av de utbildningar som studenterna i populationen har genomfört.

Lärare

Sex lärosäten har möjlighet att bedriva utbildning inom ULV (Utländska Lärares Vidareutbildning): Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Örebro universitet och Malmö universitet. Stockholms universitet har ett nationellt

samordningsansvar för ULV. Utbildningen omfattar maximalt 120 högskolepoäng (fyra terminers studier på heltid) men studenterna har individuella studieplaner som kan ha en mindre omfattning. Utbildningen syftar i första hand till att studenterna ska bli behöriga lärare, antingen genom behörighetsbevis från UHR eller genom lärarexamen. En del studenter studerar ULV med svensk lärarlegitimation i syfte att utöka sina kunskaper. Av den totala populationen studenter var 690 lärarstudenter inom ULV-samarbetet, varav 84 procent kvinnor och 16 procent män.

Kompletterande utbildning för lärare med utländsk examen ska inte sammanblandas med kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) som är en utbildning till ämneslärare (efter vår undersökningsperiod också till grundlärare) för studenter som förvärvat tillräckliga ämneskunskaper men saknar pedagogisk utbildning.

Jurister

Göteborgs universitet och Stockholms universitet hade möjlighet att bedriva kompletterande utbildning för jurister med utländsk examen från 2007. Göteborgs universitet har inte bedrivit någon sådan kompletterande utbildning sedan 2013. Från och med regleringsbrevet 2020 ges möjligheten att ge kompletterande utbildning enbart till Stockholms universitet.

Göteborgs universitet anger bristande språkkunskaper bland studenterna som skäl till beslutet i sina årsredovisningar. Även vid Stockholms universitet lades utbildningen ned 2013 men återupptogs 2017 och har bedrivits sedan dess. Skälen till uppehållet anges vara att studenterna som läste utbildningen ofta hade svenska gymnasiebetyg och var uppvuxna i Sverige vilket lärosätet upplevde var en annan målgrupp än den tilltänkta. I vårt material finns av skälen ovan bara jurister från Stockholms universitet. I den studerande populationen var 20 studenter juriststudenter, varav 56 procent kvinnor och 44 procent män. Utbildningen omfattar fyra terminer och syftar till att ge studenten en juristexamen.

Läkare, sjuksköterskor och tandläkare

Kompletteringsutbildning för läkare (KUL) har bedrivits sedan 2009 och bedrevs under den undersökta perioden vid Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet. Utbildningens längd varierar något från 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier) till 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier). Utbildningen syftar till att studenten ska bedömas behörig för AT-tjänstgöring av Socialstyrelsen. Ett av behörighetskraven är ett beslut av Socialstyrelsen för personer med examen utanför EES och Schweiz (se inledningsavsnittet).

Kompletteringsutbildning för sjuksköterskor (KUSSK) har bedrivits sedan 2009 och under den undersökta perioden vid Göteborgs universitet, Karolinska institutet, Luleå tekniska universitet, Linnéuniversitetet och Högskolan i Gävle. Även Linköpings universitet och Lunds universitet har haft möjlighet att bedriva sjuksköterskeutbildning för personer med utländsk examen under perioden men har valt att inte bedriva någon sådan utbildning. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier). Utbildningarna är utformade så att studenterna efter utbildningen ska kunna ansöka och få legitimation som sjuksköterska hos Socialstyrelsen. Ett av behörighetskraven är ett beslut av Socialstyrelsen för personer med examen utanför EES och Schweiz.

Kompletteringsutbildning för tandläkare (KUT) har bedrivits sedan 2010. Under perioden som vi undersöker har Göteborgs universitet, Karolinska institutet och Malmö universitet bedrivit KUT-utbildningar. Lunds universitet och Linköpings universitet har haft möjlighet att bedriva KUT-utbildning men valt att inte göra det. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier). Syftet med utbildningen är att studenten efter prövning av Socialstyrelsen ska kunna ansöka om tandläkarlegitimation. Ett av behörighetskraven är ett beslut av Socialstyrelsen om utredning i form av kunskapsprov för tandläkare.

I den undersökta populationen var 150 läkarstudenter, varav 47 procent var kvinnor och 53 procent män. 140 var sjuksköterskestudenter, varav 79 procent var kvinnor och 21 procent män. 80 var tandläkarstudenter, varav 32 procent var kvinnor och 68 procent män. Utbildningarna samordnas av Karolinska institutet.

Barnmorskor och fysioterapeuter

Karolinska institutet har sedan 2018 bedrivit kompletterande utbildning för barnmorskor och fysioterapeuter. Utbildningarna omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier) och syftar till att ge studenterna tillräckliga kunskaper för att kunna ansöka om barnmorskelegitimation respektive fysioterapeutlegitimation hos Socialstyrelsen. För fysioterapeututbildningen är beslut från socialstyrelsen ett behörighetskrav. I populationen var 5 studenter barnmorskor, varav samtliga var kvinnor och 20 studenter var fysioterapeuter, varav 75 procent var kvinnor och 25 procent var män.

Farmaceuter

Kompletterande utbildning för apotekare och receptarier inleddes 2017 vid Uppsala universitet och för apotekare även vid Göteborgs universitet samma år. Utbildningarna omfattar 70 högskolepoäng (ges under två terminer). Vid avslutad utbildning kan studenterna ansöka om legitimation som apotekare eller receptarie hos Socialstyrelsen. Det är

också möjligt att få legitimation med sin utländska examen genom kunskapsprov och därefter en kurs om svenska författningar (ges vid Umeå universitet) och en period med praktisk tjänstgöring. I populationen fanns 120 apotekare och receptarier, varav 54 procent var kvinnor och 46 procent män.

Veterinärer

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har möjlighet att bedriva kompletterande utbildning för veterinärer. SLU får möjlighet att bedriva kompletterande utbildning genom sitt eget regleringsbrev eftersom lärosätet sorterar under Näringsdepartementet. SLU har fått finansiering för kompletterande utbildning för veterinärer sedan 1999. Utbildningen omfattar 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier). Efter avslutad utbildning kan studenterna ansöka om veterinärlegitimation hos Jordbruksverket efter en period med praktisk tjänstgöring. Studenterna som läser kompletterande utbildning för veterinärer behöver beslut om kompletterande utbildning från Jordbruksverket för att bli behöriga. I populationen hade 10 studenter en kompletterande veterinärutbildning från SLU, varav 50 procent var kvinnor och 50 procent män.

Ekonomer

Kompletterande ekonomutbildning (med huvudområde företagsekonomi) har funnits sedan 2017 och har bedrivits vid Lunds universitet, Mittuniversitetet, Högskolan Dalarna, Högskolan i Halmstad och Mälardalens universitet. Under 2017–2018 var Lunds universitet samordnare (utbildningarna hade ingen samordnare efter 2018). Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier). Utbildningen leder varken till examen eller någon behörighet för att utöva ett yrke men studenterna kan uppvisa kursintyg. I populationen fanns 30 ekonomer, varav 62 procent var kvinnor och 38 procent män.

Psykologer

Uppsala universitet, Lunds universitet har bedrivit kompletterande utbildning sedan 2017 och Umeå universitet sedan 2018. Uppsala universitet har varit samordnare. Utbildningens omfattning varierar något men är oftast 90 högskolepoäng (motsvarande tre terminers heltidsstudier). Efter avslutad utbildning kan studenterna ansöka och beviljas legitimation som psykolog hos Socialstyrelsen efter en tid av praktisk tjänstgöring. Ett alternativ till kompletterande utbildning för att få legitimation är att studera en kurs i svenska författningar (vid Umeå universitet) och genomföra en period med praktisk tjänstgöring. I populationen var 30 studenter psykologer, varav 84 procent var kvinnor och 16 procent män.

Biomedicinsk analytiker

Kompletterande utbildningar för biomedicinska analytiker har bedrivits sedan 2017 vid Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet och Högskolan Kristianstad med Göteborgs universitet som samordnare. Utbildningen omfattar 90 högskolepoäng (motsvarande tre terminers heltidsstudier) och syftar till att ge studenterna möjlighet att söka och beviljas legitimation som biomedicinsk analytiker hos Socialstyrelsen. Ett alternativt sätt att få legitimation är att göra ett kunskapsprov, läsa en kurs i svenska författningar (vid Umeå universitet) och genomföra en period med praktisk tjänstgöring. I den undersökta populationen var 30 biomedicinska analytiker, varav 68 procent var kvinnor och 32 procent var män.

Socionomer

Kompletterande utbildningar för socionomer startades vid Stockholms universitet 2017. Från 2018 har kompletterande utbildning också bedrivits vid Göteborgs universitet och Malmö universitet med Stockholms universitet som samordnare. Umeå universitet har haft möjlighet att bedriva utbildning enligt regleringsbrev men har haft för få sökande för att kunna ge någon utbildning. Utbildningen omfattar mellan 90 och 120 högskolepoäng (beroende på lärosäte) och leder antingen till en socionomexamen eller till ett intyg. I populationen var 10 studenter socionomer, varav samtliga var kvinnor.

Systemvetare

Lunds universitet och Högskolan Dalarna har haft möjlighet att bedriva utbildning för systemvetare men i båda fallen har utbildningarna haft för få sökande för att kunna anta studenter till utbildningarna.

Ingenjörer och arkitekter

2018 fick Lunds universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet och Chalmers tekniska högskola möjlighet att bedriva kompletterande utbildning för ingenjörer. En utbildning togs också fram men på flera håll hade utbildningarna för få sökande för att ges. Enbart Kungl. Tekniska högskolan och Chalmers tekniska högskola gav en kompletterande utbildning för ingenjörer 2018. Kompletterande utbildning för arkitekter inleddes 2018 på Kungl. Tekniska högskolan och en kombinerad utbildning för arkitekter och ingenjörer vid Chalmers tekniska högskola samma år. Kungl. Tekniska högskolan har varit samordnare för utbildningarna. Utbildningarna omfattar 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier). Utbildningarna leder inte till examen men är tänkta att hjälpa studenten att kunna bedriva sitt yrke i Sverige. I populationen var 40 studenter ingenjörer och/eller arkitekter, varav 51 procent var kvinnor och 49 procent män.

Andra utbildningar som kompletterar utländsk examen

Utöver de utbildningar som listas ovan förekommer ytterligare ett mindre antal utbildningar som är kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen men som inte omfattas av de särskilda satsningar som regeringen gjort (ex. aspirantutbildning för utländska akademiker). Dessa utbildningar omfattar ett mycket litet antal studenter och kan av det skälet inte redovisas som en egen grupp. Vi har därför valt att exkludera dessa utbildningar och studenter ur analysen.

Beskrivning av populationen

De utbildningar som vi beskrivit har ingått i regeringens särskilda satsningar (genom finansiering och styrning i regleringsbrev). För att få tillgång till motsvarande population av studenter har vi samarbetat med Statistiska centralbyrån (SCB) för att hitta kurserna och programmen ovan i högskoleregistret (och i förlängningen studenterna som läst kurserna). I högskoleregister finns uppgifter om varje kurs finansieringsform men vissa kurser som ska ingå enligt ovan är inte märkta med den finansieringsformen och är då svåra att hitta. SCB har därför sökt utbildningarna genom text-sträng-sökningar som vi sedan kontrollerat mot lärosätenas årsredovisningar. Vi har också kontrollerat utfallet av sökningarna med de lärosäten som varit samordnare under perioden.

I det statistiska material på individnivå som vi sedan fått från SCB ingår variabeln invandringsår. Variabeln gör det möjligt att som en sista kontroll av risken för övertäckning analysera andelen studenter som invandrat till Sverige. Samtliga utbildningar har en mycket hög andel studenter som har invandrat till Sverige. Ett undantag är juristutbildningen i Stockholm där 28 procent saknade invandringsår. Stockholms universitet har i årsredovisningarna rapporterat att många av studenterna som läser den kompletterande utbildningen har svenska gymnasiebetyg vilket kan förklara den höga siffran. Totalt hade 2 procent av populationen inget registrerat invandringsår.

Översikten i föregående avsnitt sammanfattas i tabell 1. Populationen består av alla studenter som läst utbildningarna ovan med sista registreringstermin 2017/18 och 2018/19 och som inte varit registrerade under någon efterföljande termin till och med vårterminen 2022. Populationen innehåller studenter som avslutat sin kompletterande utbildning under den studerade perioden. Studenter som fortsatte sina kompletterande studier efter den studerade perioden ingår inte. Studenter som gjort uppehåll från sina studier inkluderas inte om studenten återupptog studierna innan vårterminen 2022. Populationen omfattar både de som fullföljde utbildningen och de som inte gjorde det.

Tabell 1. Antal personer och andel av populationen (procent) som var registrerade på sin sista termin 2017/18 och 2018/19 per kön och utbildning

Yrkesprogram	Inledningsår	Kvinnor	Män	Antal	Andel av populationen (%)
Ekonomer	2017	21	13	34	2
Socionomer/ socialt arbete	2017	10		10	1
Farmaceuter	2017	67	57	124	9
Barnmorskor	2018	5		5	0
Biomedicinsk analytiker	2017	17	8	25	2
Jurister	2007	10	8	18	1
Läkare	2009	73	81	154	11
Psykologer	2017	26	4	31	2
Fysioterapeuter	2018	12	4	16	1
Sjuksköterskor	2009	109	29	138	10
Tandläkare	2010	25	53	78	6
Veterinärer	1999	6	6	12	1
Lärare	2007	578	108	686	50
Ingenjörer och arkitekter	2018	18	17	35	3
Totalt		977	388	1366	100

Lärarna (ULV) utgör halva populationen. Läkare, sjuksköterskor och farmaceuter är också stora utbildningsgrupper. I hela materialet är 72 procent kvinnor. Den höga andelen kvinnor förklaras till stor utsträckning av att kvinnorna är en stor majoritet på lärarutbildningen (84 procent) som också utgör en stor del av populationen. I den övriga populationen är könsfördelningen något jämnare (dock inte för samtliga utbildningar).

Fördelning efter lärosäte

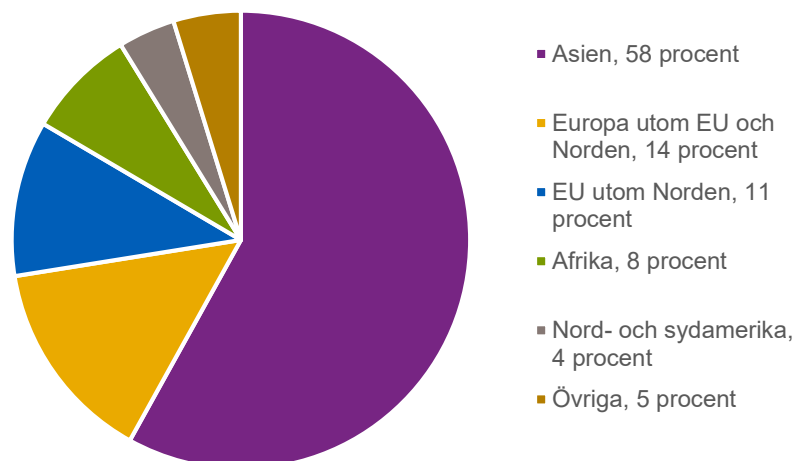
Totalt omfattas 20 universitet och högskolor i regeringens särskilda satsningar. Stockholms universitets och Göteborgs universitets studenter omfattar nästan halva populationen vilket till största del beror på lärarutbildningen (ULV) som ges i stor omfattning vid de båda lärosätena. 364 av de 387 studenterna vid Stockholms universitet och 103 av de 287 studenterna vid Göteborgs universitet var lärare (även sjuksköterskor och farmaceuter var stora utbildningsprogram där). I tabell 2 redovisas av utrymmesskäl bara de lärosäten som haft fler än 20 studenter i storleksordning.

Tabell 2. Antal och andel (procent) personer som var registrerade på sin sista termin 2017/18 och 2018/19 per lärosäte

Lärosäte	Antal	Andel (%)
Stockholms universitet	387	28
Göteborgs universitet	287	21
Karolinska institutet	149	11
Linköpings universitet	117	9
Malmö universitet	115	8
Uppsala universitet	99	7
Lunds universitet	55	4
Umeå universitet	41	3
Kungl. Tekniska högskolan	31	2
Övriga	85	6
Totalt	1 366	100

Födelse land

I populationen ingår studenter från olika länder. I figur 1 redovisas hur populationen fördelar sig efter födelse region. Studenter från Asien utgör en majoritet (58 procent) men även europeiska studenter utgör en stor andel (25 procent).

Figur 1. Andel personer som var registrerade på sin sista termin 2017/18 och 2018/19 per födelse region

Kvinnorna utgjorde en stor majoritet bland studenterna födda i övriga Europa (89 procent) och även bland studenter födda i Asien fanns en betydande andel kvinnliga studenter (65 procent). För övriga födelse regioner var fördelningen jämnare.

Vissa födelseregioner är vanligare inom vissa utbildningar. Studenter från Asien är vanligare bland studenter som studerade kompletterande utbildning för farmaceuter (88 procent), civilingenjörer eller arkitekter (80 procent), biomedicinska analytiker (80 procent), tandläkare (78 procent) och läkare (70 procent). Studenter från Afrika var vanligare bland studenter som studerade kompletterade utbildning för sjuksköterskor (31 procent). Europeiska studenter var vanligare bland studenter som studerade en kompletterande utbildning för lärare (73 procent). Mönstret följer syftena med de olika utbildningarna där lärarutbildningen är relevant både för personer med en europeisk lärarexamen och för utomeuropeiska. Utbildningarna där personer från Asien eller Afrika är vanligare omfattar utbildningar där en europeisk examen (inom EES och Schweiz) som regel räcker för att få en svensk legitimation (se föregående avsnitt).

Populationens arbetsmarknadsutfall

I det här avsnittet redovisar vi utfallet på arbetsmarknaden för de studenter som har fullföljt sin kompletterande utbildning. Alla studenter på en kompletterande utbildning under perioden har inte fullföljt utbildningen. Våra uppföljningar av studenternas etablering på arbetsmarknaden görs därför med ett mindre antal studenter än de som beskrivs i föregående avsnitt. Av de 1 370 studenter som läste sin sista termin under 2017/18 och 2018/19 fullföljde 1 010 studenter sin utbildning, motsvarande 74 procent. Andelen som fullföljde sin utbildning var marginellt högre bland kvinnor (74 procent) jämfört med män (73 procent).

Fullföljd utbildning

Att avgöra om en student har fullföljt sin utbildning är förknippat med vissa svårigheter eftersom universitet- och högskoleregistret inte innehåller några uppgifter om huruvida utbildningen är fullföljd. För att avgöra om en utbildning är fullföljd eller inte har UKÄ tillsammans med SCB tagit fram tre kriterier för fullföljd utbildning:

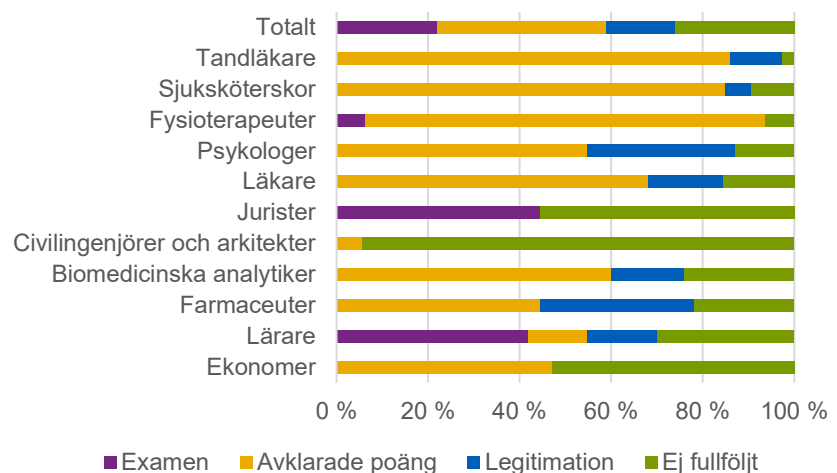
1. Studenten har tagit examen
2. Studenten har tagit alla poäng på de kurser inom kompletterande utbildning som hen varit registrerad på
3. Studenten har fått legitimation

Kategori två har en högre risk för övertäckning (att studenter som inte fullföljt sin utbildning ändå inkluderas) än de två andra alternativen. Detta beror på att studenter som läser en kompletterande utbildning kan fullfölja alla de kurser som de varit registrerade på men sedan välja att hoppa av efter en kurs mitt i utbildningen. Om avhoppet sker mellan två kurser, snarare än mitt i en kurs, kommer studenten att definieras som att hen fullföljt sin utbildning med vår definition. Denna risk varierar mellan utbildningarna. Vissa utbildningar omfattar bara en kurs och därmed en kursregistrering (ingen risk) medan andra omfattar ett större antal kurser och där varje kurs omfattar en registrering (en mindre risk). Uppgifter om examen och legitimation kan hämtas ur olika register och där finns ingen risk för övertäckning. Uppgifterna från registren sträcker sig fram till december 2022.

Tabell 3. Antal och andel personer (procent) per kriterium respektive ej fullföljda, 2017/18 och 2018/19

	Antal	Andel (%)
Examen	301	22
Avklarade poäng	504	37
Legitimation	205	15
Ej fullföljd	356	26
Totalt	1 366	100

I tabell 3 har studenterna fördelats efter kriterium respektive de som inte fullföljt utbildningen. Avklarade poäng är den vanligaste orsaken till att definieras som fullföljd. Det ska förstås mot bakgrund av att personer som har klarat av alla sina poäng och fått legitimation sorterar till den kategorin. De som istället sorterar till kategorin legitimation är studenter som inte klarat av alla sina poäng men ändå fått en legitimation. Storleken på de olika fullföljningskriterierna varierade kraftigt efter utbildningstyp (eftersom utbildningarna har olika syften) och sammanfattas i figur 2. I figuren, liksom i rapporten i övrigt, har vi inte tagit med utbildningar med färre än 20 studenter i nämnaren vid beräkning av andelar för att individer inte ska vara identifieringsbara.

Figur 2. Andel (procent) som avlagt examen, fått legitimation, klarat alla kurser och ej fullföljd utbildning per utbildning, 2017/18 och 2018/19

För lärare och jurister är det vanligaste att ta ut en examen vilket också är syftet med utbildningarna (se avsnittet *Översikt av utbildningar som kompletterar utländsk examen*).⁷

För vårddyrkena läkare, sjuksköterskor, tandläkare och fysioterapeuter är avklarade poäng det vanligaste sättet att definieras som fullföljd. Det är

⁷ Vissa socionomutbildningar syftar till att ge studenten ett intyg som gör det möjligt för studenten att läsa den senare delen av socionomutbildningen som i sin tur leder till socionomexamen.

sannolikt att många av dessa också fått en legitimation i ett senare skede som en följd av utbildningen. Att få legitimation är syftet med utbildningen.

Kompletterande utbildning för farmaceuter, psykologer och biomedicinska analytiker syftar också till att studenten ska kunna få legitimation inom respektive yrke. I dessa grupper är det något vanligare att inte ta alla poäng men få en legitimation ändå. 76 procent av de biomedicinska analytikerna hade antingen fått legitimation eller klarat alla poäng, samma siffra var 87 procent för psykologerna och 78 procent för farmaceuter.

Bland ekonomerna har 47 procent tagit alla poäng, en majoritet hade alltså inte fullföljt sin utbildning. Kompletterande utbildning för ekonomer syftar inte heller till att studenterna ska ta examen eller legitimation (se avsnittet *Översikt av utbildningar som kompletterar utländsk examen*), vilket kan vara en förklaring till att få studenter prioriterar att fullfölja utbildningen med vår definition. En liknande förklaring kan gälla civilingenjörer och arkitekter där ett fåtal har klarat alla sina poäng men där flertalet inte har fullföljt sin utbildning med vår definition. Examensfrekvensen för civilingenjörsexamen i ordinarie utbud är relativt lågt, 56 procent för läsåret 2013/14, vilket vanligen förklaras med att många studenter får jobb innan examen. En orsak till att många studenter av de som läser kompletterande civilingenjörsutbildning inte fullföljt kan vara att de fått ett relevant jobb innan de avslutar utbildningen. En analys av arbetsmarknadsutfallet efter ett år för civilingenjörer och arkitekter som inte fullföljt visar att 20 av 33 antingen studerar eller är etablerade på arbetsmarknaden inom ett relevant område.

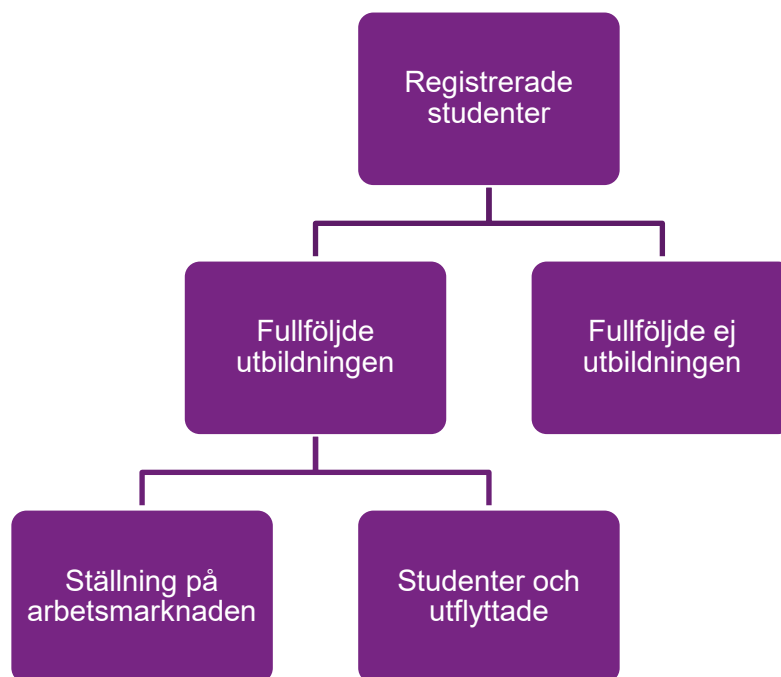
Lärarna (ULV) utgör en stor del av materialet och det vanligaste utfallet är att studenterna tar en examen. 42 procent av lärarstudenterna har gjort detta. Ytterligare 15 procent hade legitimation utan att ta alla poäng. Totalt var därmed 57 procent behöriga för sitt yrke. Ytterligare 13 procent hade dock tagit alla sina poäng.

Etablering på arbetsmarknaden

I det här avsnittet rapporterar vi utfallet på arbetsmarknaden för personer som fullföljt en kompletterande utbildning. I dessa analyser används olika undersökningspopulationer vid olika analyser beroende på uppföljningstiden. I framtagandet av undersökningspopulationerna har vi börjat med de 1 370 studenter som beskrivits i avsnittet *Beskrivning av populationen*, därefter har vi valt ut de som fullföljt utbildningen (de 1 010 ovan) och sist sorterat bort sådana studenter som fortfarande studerar vid tidpunkten för uppföljningen, har flyttat från Sverige eller där vi av annat skäl saknar uppgifter om deras ställning på arbetsmarknaden. Processen sammanfattas i bilden nedan. En komplett beskrivning av vilka som inkluderas i grupperna studenter och utflyttade

vid uppföljningstillfället finns i bilaga 1. I det här inledande avsnittet presenterar vi de olika populationerna vi undersöker. Därefter presenterar vi resultaten för undersökningspopulationerna.

I redovisningarna presenteras uppföljningar efter ett, två och tre år. Dessa är ungefärliga uppföljningstider. Uppföljningen efter ett år sker 1–1,5 år efter sista registrerad termin beroende på om studenten läste sin sista termin en vårtermin eller hösttermin.

I uppföljningen efter ett år kan hela undersökningsperioden (2017/18 och 2018/19) användas och omfattar 880 studenter.

I uppföljningen efter två år efter sista termin finns bara statistik för personer som studerade läsåret 2017/18 (etableringen följs upp efter ett år i november 2019 och efter två år i november 2020). Undersökningspopulationen omfattar då 570 studenter.

I uppföljningen efter tre år har vi bara tillgång till statistik för de studenter som studerade sin sista termin höstterminen 2017. Eftersom det bara är en termin blir antalet personer väldigt få. För vår tidsperiod blir undersökningsperioden efter tre år 130 personer.

För att få mer robusta och allmängiltiga resultat i uppföljningen efter tre år har vi valt att inkludera studenter på kompletterande utbildningar även läsåren 2016/17 och 2015/16 i en separat analys. Dessa läsår har UKÄ tidigare följt upp efter ett år samt två år för studenterna som studerade sin sista termin 2015/16.⁸ De har dock inte tidigare följts upp efter tre år. Studenter som fortfarande studerade vid tidpunkten för UKÄ:s förra

⁸ Universitetskanslersämbetet, 2021

rapport eller som gjort studieuppehåll och återupptagit sina studier har i denna analys ett nytt datum för sista studerade termin. Det innebär att en del av de studenter som i tidigare rapport ingick i läsåren 2015/16 och 2016/17 nu ingår i senare läsår. Den utökade undersökningspopulationen omfattar 840 studenter. Undersökningspopulationerna sammanfattas i tabell 4.

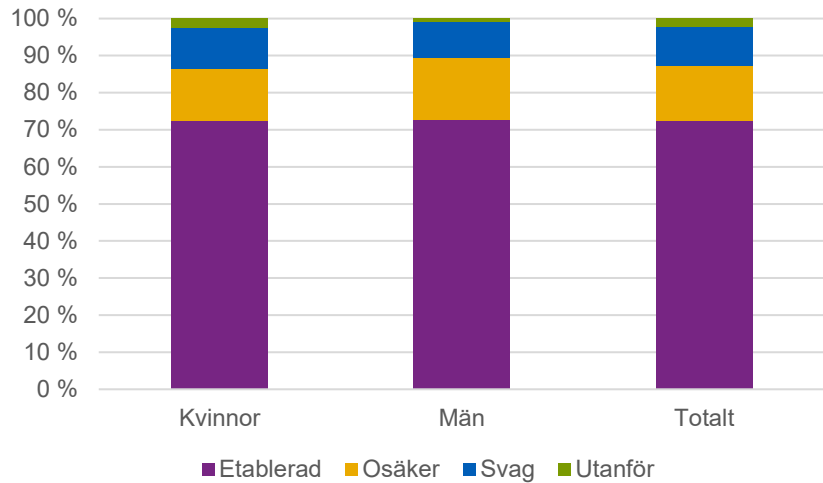
Tabell 4. Antal personer i undersökningspopulationerna 1, 2 och 3 år efter sista registrerade termin

	1 år	2 år	3 år	Utökad population 3 år
Totalt	884	573	129	845
Kvinnor	630	430	114	677
Män	254	143	15	168

I de nästkommande avsnitten presenteras etableringen på arbetsmarknaden vid uppföljningen efter ett, två och tre år samt den utökade undersökningspopulationen för uppföljning efter tre år. I uppföljningarna använder vi oss av en etableringsvariabel som ger ett av fyra möjliga utfall: etablerad, osäker ställning, svag ställning eller utanför arbetsmarknaden. I framställningen nedan presenteras måttet etableringsgrad som vi definierar som andel etablerade på arbetsmarknaden av de som fullföljt sin utbildning och som inte är utflyttade, studerar eller där vi saknar statistik av andra skäl (och som därför tillhör någon av de fyra kategorierna ovan). En fullständig beskrivning av etableringsvariabeln finns i bilaga 1.

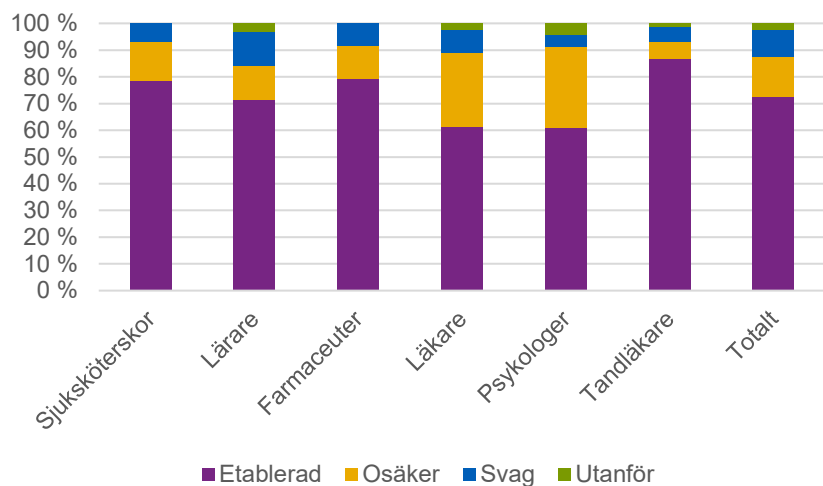
Etablering på arbetsmarknaden efter 1 år

Efter ett år hade 73 procent etablerat sig på arbetsmarknaden (640 personer). Det finns inga betydande skillnader i etableringsgrad mellan könen men kvinnor står utanför arbetsmarknaden i en marginellt högre utsträckning (3 procent för kvinnor och 1 procent för män) och män hade i något högre utsträckning en osäker ställning på arbetsmarknaden. Resultaten redovisas i figur 3.

Figur 3. Arbetsmarknadsställning (andelar i procent) ett år efter sista registrerade termin, 2017/18 och 2018/19

Etableringsgraden varierar mellan utbildningarna. I figur 4 redovisas de utbildningsprogram som har fler än 20 personer som fullföljt utbildningen. Totalstapeln omfattar dock samtliga utbildningar. Tandläkare hade den högsta etableringsgraden (87 procent). Läkare och psykologer hade en relativt låg etableringsgrad (61 procent i båda fallen). Vidare analyser av läkare och psykologer visar att 30 av de 35 läkare som har en osäker ställning på arbetsmarknaden arbetar som läkare och att samtliga psykologer med en osäker ställning på arbetsmarknaden arbetar som psykolog eller psykoterapeut. För lärare som utgjorde nästan halva populationen (47 procent) var etableringsgraden 71 procent.

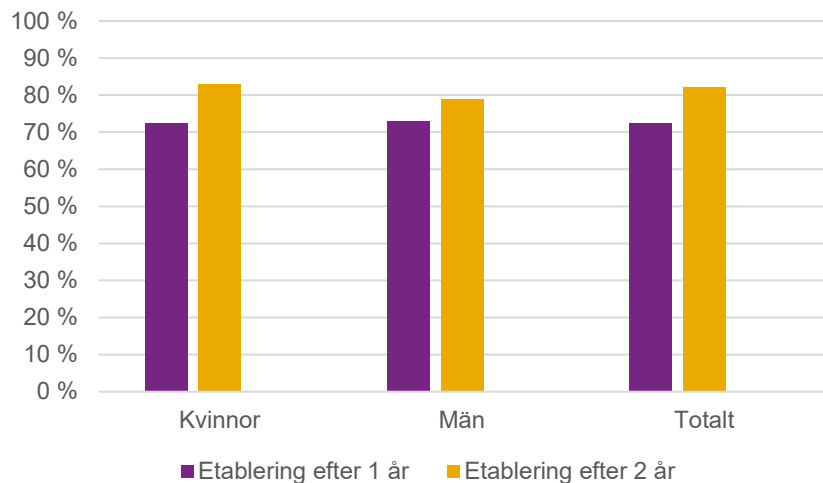
Figur 4. Arbetsmarknadsställning (andelar i procent) ett år efter sista registrerade termin per utbildning, 2017/18 och 2018/19

Skillnader mellan könen inom respektive utbildning är enbart möjligt att redovisa för de större utbildningarna. Män har en högre etableringsgrad

för sjuksköterskor, läkare, tandläkare och farmaceuter och kvinnor har en högre etableringsgrad bland lärare.

Etablering på arbetsmarknaden efter 2 och 3 år

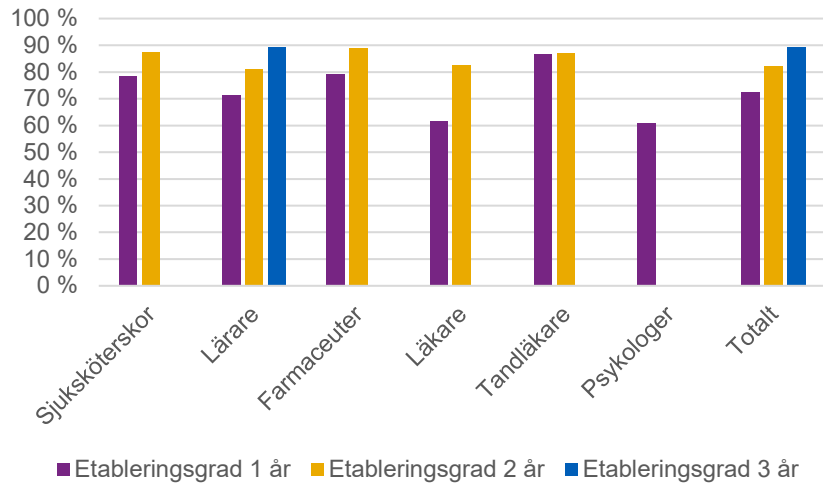
Etableringsgraden ökar för både män och kvinnor två år efter fullföljd utbildning. Eftersom männen är för få efter tre år redovisas inte tre-årsuppföljningen. Vid uppföljningen efter två år hade männens etablering ökat från 73 till 79 procent vilket är lägre än kvinnornas vid samma tidpunkt (83 procent). Totalt ökade etableringen från 73 procent till 82 procent mellan uppföljningen efter ett och två år. Resultaten redovisas i figur 5. Vid uppföljningen efter tre år ökade etableringen ytterligare och då något blygsammare men på en hög nivå (89 procent, se figur 6).

Figur 5. Andel etablerade (etableringsgraden) ett och två år efter sista registrerade termin, 2017/18

Flera utbildningar har för få studenter för att kunna följas upp över längre tid (färre än 20 studenter antingen vid uppföljning efter två eller tre år). Där det har varit möjligt att följa upp per utbildning visas detta i figur 6. Lärare är den enda kompletterande utbildning som är tillräckligt stor för att följas upp för alla tre åren. I totalstaplarna för uppföljning efter två och tre år har vi valt att inkludera samtliga studenter (inklusive de studenter som inte läst någon av utbildningarna som förekommer i figuren).

Etableringsgraden ökar generellt mellan ett och två år. Detta gäller särskilt för läkare som ökar med 21 procentenheter mellan uppföljningarna. Tandläkare har den högsta etableringen efter ett år men stannar sedan kvar på samma höga nivå efter två år. Psykologer och läkare har den lägsta etableringsgraden efter ett år men många av de med en osäker ställning på arbetsmarknaden har ett jobb som är relevant för deras utbildning (se föregående avsnitt).

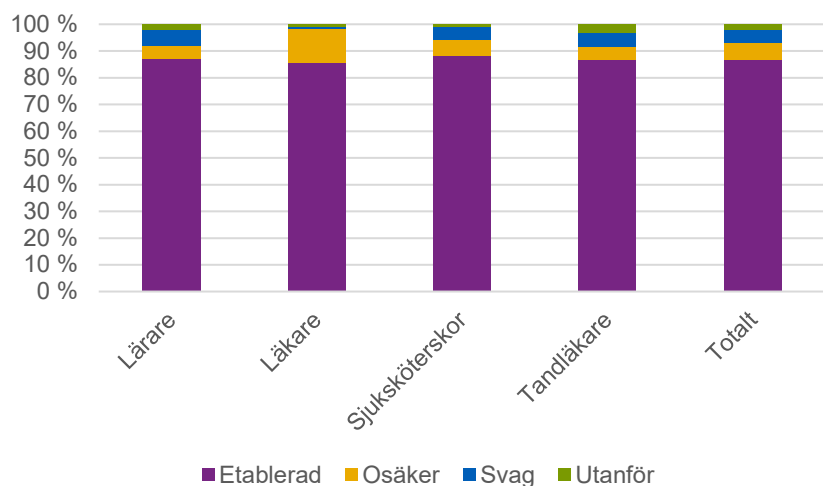

Figur 6. Andelen etablerade (etableringsgrad) ett, två och tre år efter sista registrerade termin, 2017/18 respektive HT17 (vid uppföljning 3 år)

Eftersom uppföljningar efter tre år baseras enbart på höstterminen 2017 följer i nästa avsnitt en analys av den utökade gruppen där vi har inkluderat studenter som läste sin sista termin 2015/16 och 2016/17.

Etablering på arbetsmarknaden efter 3 år med utökad population

Etableringsgraden efter tre år med den utökade populationen är 87 procent. En något högre andel av männen var etablerade på arbetsmarknaden (91 procent) jämfört med kvinnorna (86 procent). Vid uppföljningen efter två år i föregående avsnitt var förhållandet omvänt med en högre etableringsgrad bland kvinnor. Det kan bero på att det är delvis andra utbildningar som ingår i den utökade populationen.

Figur 7. Arbetsmarknadsställning (andelar i procent) tre år efter sista registrerade termin, 2015/16 och HT17

Etableringsgraden är genomgående hög och varierar generellt lite mellan olika utbildningar (mellan 86 och 88 procent). Bland de som inte var etablerade hade läkarna en relativt hög andel med en osäker ställning på arbetsmarknaden. Resultaten sammanfattas i figur 7.

Andel sysselsatta

Ett alternativt sätt att mäta ställningen på arbetsmarknaden är att beräkna andelen sysselsatta. Med sysselsatt menas en person som utfört förvärvsarbete, antingen som egen företagare eller som anställd, motsvarande en timme per vecka under november månad det aktuella året. I jämförelse med begreppet etablerad kräver sysselsättningsmålet ingen särskild inkomst eller att ställningen varit stabil över tid. Andelen sysselsatta kommer därför som regel att vara högre än andelen etablerade.

I uppföljningen efter ett år är 96 procent sysselsatta och är sedan stabilt efter två och tre år och i nivå med den utökade populationen efter tre år. Andelen sysselsatta är genomgående lika hög för kvinnor som för män. Till gruppen som inte förvärvsarbetar hör också de som hade en inkomst någon gång under året. Inkluderas också dessa som sysselsatta stiger siffran till 98 procent och utan några betydande skillnader mellan könen.

Jämförelse med examinerade i Sverige

I det här avsnittet jämförs studenter som fullföljt en utbildning som kompletterar en utländsk examen, inte studerar och som är uppföljningsbar med de som har en motsvarande svensk examen. Analysen ger en jämförelsepunkt för resultaten ovan. I tabell 5 redovisar vi resultaten vid uppföljningarna efter ett och tre år för utbildningar med fler än 20 studenter. I uppföljningen efter tre år använder vi den utökade undersökningspopulationen eftersom det annars enbart hade varit möjligt att följa upp lärarstudenter. I tabellens totalrad ingår samtliga utbildningar (inte bara de som listas i tabellen).

Tabell 5. Andel etablerade (etableringsgrad) för de som fullföljt kompletterande utbildning för personer med utländsk examen och motsvarande examinerade i Sverige, 2017/18 och 2018/19

Utbildning	Etableringsgrad efter 1 år (%)		Etableringsgrad efter 3 år (%)	
	Kompletterande utbildning	Examinerade i Sverige	Kompletterande utbildning	Examinerade i Sverige
Sjuksköterskor	78	88	88	87
Lärare	71	88	87	88
Farmaceuter	79	85
Läkare	61	81	86	93
Tandläkare	87	76	87	86
Psykologer	61	71
Totalt	73	84	87	88

Resultaten visar att studenter som fullföljt kompletterande utbildningar har en lägre etableringsgrad ett år efter fullföljd utbildning/examen. Skillnaden är särskilt stor bland läkare som har låg etableringsgrad också i förhållande till andra kompletterande utbildningar. Även lärarstudenterna hade ett större gap till motsvarande grupp med svensk examen. Bland tandläkare var förhållandet det omvända med en högre andel etablerade bland de som läst en kompletterande utbildning jämfört med motsvarande grupp examinerade i Sverige. En förklaring till den lägre etableringsgraden för undersökningspopulationen kan vara att uppföljningen sker 1–1,5 år efter sista terminen medan det för gruppen examinerade i Sverige sker 1–1,5 år efter sista läsåret (avslut sker alltså alltid på våren bland de som examinerats i Sverige). För studenter ur undersökningspopulationen som läser sin sista termin på hösten blir uppföljningen i november året efter. För studenter som avslutar sin utbildning på våren blir uppföljningen också november året efter, alltså en längre tid än för de som avslutar utbildningen på hösten. Generellt sett gäller alltså att gruppen examinerade i Sverige i genomsnitt har en längre uppföljningstid (ca 1,5 år) jämfört med undersökningspopulationen (varierar mellan ett år till 1,5 år).

Vid uppföljningen 3–3,5 år efter utbildningen har dock skillnaderna försvunnit för alla grupper utom läkare. De har även efter tre år en lägre etableringsgrad jämfört med examinerade i Sverige.

Tillskott till arbetsmarknaden

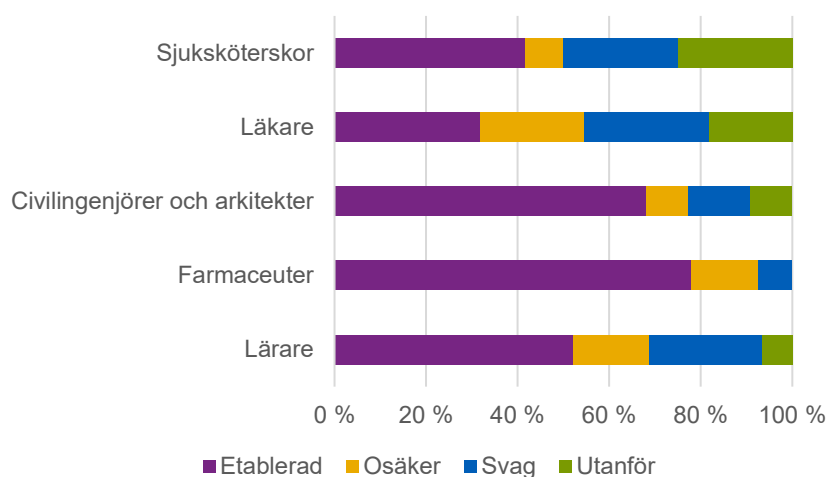
I hela vårt material finns 1 010 studenter som fullföljt en kompletterande utbildning och därefter sökt jobb på arbetsmarknaden på ett sätt som liknar nyexaminerade på ordinarie utbildningar. I det här avsnittet jämför vi antalet examinerade på ordinarie utbildningar med antalet studenter som fullföljt en kompletterande utbildning inom respektive utbildning. Jämförelsen ger en bild av tillskottet till arbetsmarknaden från kompletterande utbildningar. För flertalet av de kompletterande utbildningarna är tillskottet till arbetsmarknaden mycket litet (mindre än 2 procent av motsvarande grupp examinerade i Sverige). Tillskottet är något större för läkare (5 procent), lärare (3 procent) och biomedicinska analytiker (3 procent). Ett betydande tillskott till arbetsmarknaden finns för kompletterande utbildning till tandläkare (14 procent) och farmaceuter (11 procent).

Jämförelse med de som inte fullföljt sin utbildning

Som en jämförelsepunkt till de som har fullföljt sin kompletterande utbildning har vi undersökt de som av olika skäl inte har fullföljt sin utbildning men som inte heller studerar, har flyttat utomlands eller på annat sätt saknas. Denna grupp består av 300 personer som har samma förutsättningar på arbetsmarknaden som de som har fullföljt med undantag för den kompletterande utbildningen och möjligheterna en sådan ger. Jämförelsen ska dock inte förstås som en analys av utbildningens effekter vilket kräver andra statistiska metoder. Gruppen som inte fullföljt följs upp ett år efter sin sista termin.

I gruppen som inte fullföljt sin utbildning var 54 procent etablerade på arbetsmarknaden ett år efter sin sista termin (73 procent ibland de som fullföljt sin utbildning). Männens etableringsgrad var högre (62 procent) jämfört med kvinnornas (52 procent). I gruppen som fullföljt sin utbildning var etableringsgraden jämnt fördelad mellan könen.

De som inte fullföljt sin utbildning är relativt få och det går därför bara att följa upp den gruppen för ett fåtal utbildningar. Ställningen på arbetsmarknaden för dessa utbildningar presenteras i figur 8. Figuren motsvarar figur 4 ovan för gruppen som fullföljt sin utbildning

Figur 8. Arbetsmarknadsställning (andelar i procent) ett år efter sista registrerade termin för studenter som inte fullföljt sin utbildning per utbildning, 2017/18 och 2018/19

Civilingenjörer och arkitekter var en för liten grupp i uppföljningen av de som fullföljt sin utbildning för att följas upp där (en stor majoritet fullföljde inte utbildningen). Bland ordinarie utbildningar är det, som tidigare nämnt, vanligt att civilingenjörer får jobb innan examen och därför inte avslutar sin utbildning. Den relativt höga etableringen som kan observeras här kan förstås mot samma bakgrund – att många får jobb och sannolikt innan fullföljd utbildning. Minst skillnad fanns hos farmaceuterna där skillnaden bara var en procentenhet. Farmaceuterna

hade också en relativt hög etableringsgrad jämfört med andra studenter som inte fullföljt sin kompletterande utbildning. Farmaceuter kan arbeta med vissa yrken som är relevanta för utbildningen utan att ha legitimation (exempelvis inom läkemedelsindustrin). Denna yrkeskategori är också den vanligaste bland farmaceuter som inte fullföljt sin utbildning. Farmaceuter, civilingenjörer och arkitekter kan arbeta med relevanta yrken utan en svensk legitimation vilket skiljer dem från övriga utbildningar och kan förklara den relativt höga etableringen.

För övriga utbildningar var etableringsgraden betydligt lägre. Störst skillnad i etableringsgrad efter ett år mellan de som inte fullföljt sin utbildning (redovisas i figur 8) och de som har fullföljt sin utbildning (redovisas i figur 4) fanns bland sjuksköterskor och läkare (37 och 30 procentenheter lägre etableringsgrad). Hos lärarna var samma skillnad 19 procentenheter. Att skillnaden var lägre bland lärare jämfört med läkare och sjuksköterskor kan bero på att det är möjligt att arbeta som lärare även utan legitimation. Det vanligaste yrket bland de lärare som inte fullföljde utbildningen är kategorin grundskollärare, fritidspedagog och förskollärare.

De etablerades plats på arbetsmarknaden

I det här avsnittet presenterar vi analyser om vilka jobb de som fullföljt sin utbildning och etablerat sig på arbetsmarknaden har fått. Det innefattar frågor om deras matchning med yrken som är relevanta med utbildningen, vilken sektor de arbetar i och var i Sverige de arbetar.

Vanligaste yrke

Med undantag för kompletterande utbildning för ekonomer ger samtliga kompletterande utbildningar en yrkesexamen. I förlängningen finns därför också som regel ett eller flera specifika yrken som studenterna är tänkta att matchas mot efter fullföljd utbildning. I tabell 6 redovisar vi de vanligaste yrkena för respektive utbildning. I tabellen ingår enbart de studenter som etablerat sig på arbetsmarknaden ett år efter sista registrerade termin (640 studenter). För flera utbildningar är antalet etablerade färre än 20 och rapporteras inte.

Tabell 6. Antal personer och andel (procent) med det vanligaste yrket för etablerade ett år efter sista registrerade termin 2017/18 och 2018/19

Utbildning	Vanligaste yrke	Antal med yrket	Andel av etablerade (%)
Lärare	Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	218	74
Farmaceuter	Andra specialister inom hälso- och sjukvård	27	47
Läkare	Läkare	67	86
Sjuksköterskor	Sjuksköterskor	84	92
Tandläkare	Tandläkare	58	89

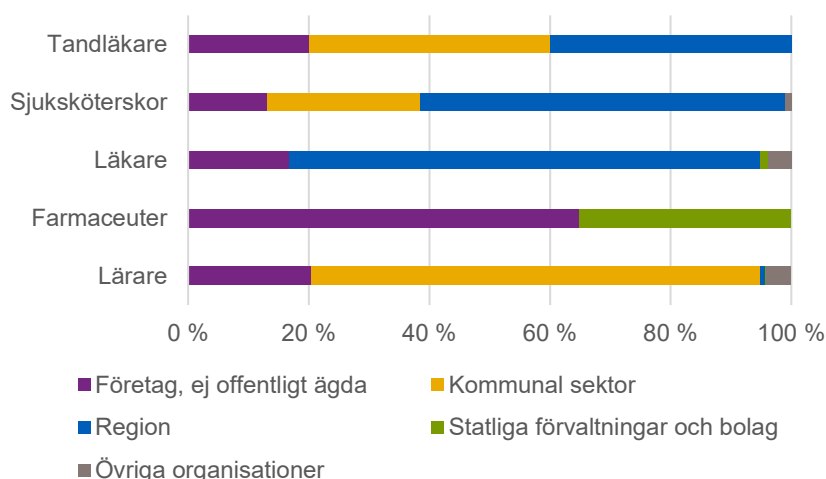
För samtliga redovisade utbildningar sammanfaller det vanligaste yrket med det som utbildningen är tänkt att leda till. Farmaceuter, som har den lägsta matchningen enligt tabellen, har en stor grupp som sorteras till det näst vanligaste yrket som är biomedicinska analytiker, tandtekniker och laboratorieingenjörer m.fl. (46 procent). Farmaceuterna har därmed en till synes låg matchning mot arbetsmarknaden i tabellen. Adderas de två yrkeskategorierna med varandra är 93 procent välmatchade. Även lärarna har på ett liknande sätt en till synes lägre matchning eftersom gymnasielärare och specialpedagoger tillhör en egen kategori i statistiken. Inkluderas även dessa som det vanligaste yrket uppgår andelen med det vanligaste yrket till 84 procent (vilket fortfarande är ett

relativt lågt jämfört med andra kompletterande utbildningar). Farmaceuterna och sjuksköterskorna hade den högsta matchningen på arbetsmarknaden (93 procent (med den vidare definitionen) och 92 procent).

Inom vissa utbildningar varierade matchningen mellan könen, för lärare var 88 procent av kvinnorna matchade mot läraryrket (inklusive gymnasielärare och specialpedagoger). Samma siffra för männen var 77 procent. Det omvända förhållandet fanns bland läkare där 80 procent av kvinnorna var matchade mot läkaryrket men där samma siffra för männen var 91 procent.

Sektor

I det här avsnittet tittar vi närmare på vilken sektor av arbetsmarknaden som de etablerade arbetar i. I likhet med analysen om matchning ingår studenter som fullföljt sin utbildning 2017/18 och 2018/19 och etablerat sig på arbetsmarknaden efter ett år (640 personer). I figur 9 sammanfattas resultaten för de utbildningar som haft fler än 20 etablerade.

Figur 9. Etablerade på arbetsmarknadens fördelning efter sektor och utbildning 2017/18 och 2018/19

Arbetsplatsens sektor varierar kraftigt med vilken kompletterande utbildning som studenten har läst. Kommuner var den dominerande arbetsgivaren för studenter som läst kompletterande utbildning till lärare. Regioner dominerade för utbildningarna som leder till yrken inom vården, hit räknas läkare, sjuksköterskor och tandläkare. Farmaceuterna var i hög utsträckning etablerade i företag (65 procent).

I materialet som helhet arbetar kvinnor i högre utsträckning inom kommunal sektor (51 procent gör det) jämfört med män (26 procent). Detta ska förstås mot bakgrund av att 57 procent av kvinnorna var lärare

(som i hög utsträckning arbetar i kommunal sektor, se figur 9) men bara 19 procent av männen. Män arbetar istället i högre utsträckning i svenska regioner (41 procent av männen gör detta jämfört med 20 procent av kvinnorna). Män finns i materialet i hög utsträckningen i yrken som leder till vårdyrken (männen är exempelvis i majoritet bland läkare och tandläkare).

Det fanns också skillnader mellan könen inom vissa av utbildningarna. Kvinnliga lärare arbetade i högre utsträckning i kommunal sektor, 76 procent av kvinnorna fanns i kommunal sektor jämfört med 66 procent av männen. Regional sektor var vanligare bland manliga läkare och sjuksköterskor. 86 procent av de manliga läkarna arbetade i regional sektor mot 69 procent av kvinnorna. 77 procent av de manliga sjuksköterskorna arbetade i regional sektor mot 55 procent av kvinnorna. För flera av utbildningarna var antalet personer för få för att göra analyser nedbrutet på kön.

Geografisk mobilitet

I det här avsnittet undersöker vi mobiliteten bland de studenter som etablerat sig på arbetsmarknaden (640 personer). De etablerade fördelas i två grupper: De som har sitt arbetsställe i ett annat län än lärosätet som de studerat vid ett år efter sista terminen sorteras som ”Flyttat från länet” och de som bor kvar i samma län som lärosätet som ”Kvar i länet”. Måttet på mobilitet tar inte hänsyn till var studenten bodde innan studierna inleddes eller om studierna bedrevs på distans.

Det är vanligare att studenterna blir kvar i samma län där de har studerat än att de flyttar. Bland män (som utgör 29 procent av de etablerade) är förhållandet dock det omvända, bland männen hade 52 procent flyttat från länet (29 procent bland kvinnor). Resultaten sammanfattas i tabell 7.

Tabell 7. Andel (procent) utflyttade och kvarvarande (procent) ett år efter sista registrerade termin per kön 2017/18 och 2018/19

	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)
Flyttat från länet	29	52	36
Kvar i länet	71	48	64
Totalt	100	100	100

Det fanns också betydande variation mellan utbildningarna. I tabell 8 fördelas populationen efter utbildning (för de utbildningar där detta är möjligt). Farmaceuterna var den mest mobila gruppen (79 procent flyttade ut ur länet) och lärare den minst mobila gruppen (21 procent flyttade ur länet). En möjlig orsak till mönstret är lärosätena som dominerar de olika utbildningarna. Uppsala universitet utbildar en majoritet av farmaceuterna medan lärarna främst utbildas vid

Stockholms universitet och Göteborgs universitet. Den större regionala arbetsmarknaden i storstäderna skulle kunna vara en förklaring till att fler stannar i länet.

Tabell 8. Andel utflyttade och kvarvarande (procent) ett år efter sista registrerade termin per utbildning 2017/18 och 2018/19

	Flyttat från länet (%)	Kvar i länet (%)
Lärare	21	79
Farmaceuter	79	21
Läkare	44	56
Sjuksköterskor	35	65
Tandläkare	52	48
Totalt	36	64

Mönstret att studenter vid lärosäten i storstäder stannar i länet återfinns också i ett bredare perspektiv i skillnaderna mellan lärosätena. Vid Stockholms universitet, Göteborgs universitet och Karolinska institutet väljer en större majoritet av studenterna att stanna i länet. En mindre majoritet stannar i länet vid Malmö universitet och Linköpings universitet. Vid övriga lärosäten flyttar en majoritet ut ur länet.

Kompletterande utbildningar över tid

UKÄ har tidigare studerat gruppen studenter som kompletterar sin utländska examen. Det finns därför möjligheter att jämföra resultaten från vår undersökningspopulation 2017/18 och 2018/19 med tidigare rapporters resultat. I samband med denna rapport har vi också tillgång till längre tidsserier än tidigare vilket gör det möjligt att följa upp studenter på kompletterande utbildningar under en längre tid. I det här avsnittet gör vi först en jämförelse med tidigare rapporter från UKÄ, därefter studerar vi tidigare årskullar.

Tidigare rapporter från UKÄ

UKÄ har tidigare följt upp gruppen studenter som har studerat en utbildning för att komplettera sin utländska examen. Myndighetens senaste rapport publicerades 2021 men UKÄ har gjort uppföljningar även 2019 och 2016.⁹ Sedan de tidigare uppföljningarna har regeringen utökats satsningarna till att omfatta fler utbildningar. I tidigare rapporter har enbart lärare, jurister, sjuksköterskor, läkare och tandläkare funnits att följa upp. Senare tillskott av utbildningar¹⁰ och veterinärbildningen har inte kunnat följas upp på längre sikt. Av de tidigare utbildningarna är juristerna för få för att följas upp 2023. Utbildningarna som följts upp i rapporter sedan 2016 redovisas i figur 10 med etableringsgrad efter ett år.

I figuren anges åren för rapporterna som har olika undersökningspopulationer:

- 2016 följdes studenter upp som var registrerade på sin sista termin mellan hösten 2007 och hösten 2014 och fullföljt sin utbildning.
- 2019 följdes studenter upp som var registrerad på sin sista termin mellan hösten 2012 och vårterminen 2015 och fullföljt sin utbildning.

⁹ Universitetskanslersämbetet, 2021

Universitetskanslersämbetet, *Etablering efter kompletterande utbildning* (Stockholm: UKÄ), 2019

Universitetskanslersämbetet, *Etablering och sysselsättning efter kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning* (Stockholm: UKÄ), 2016

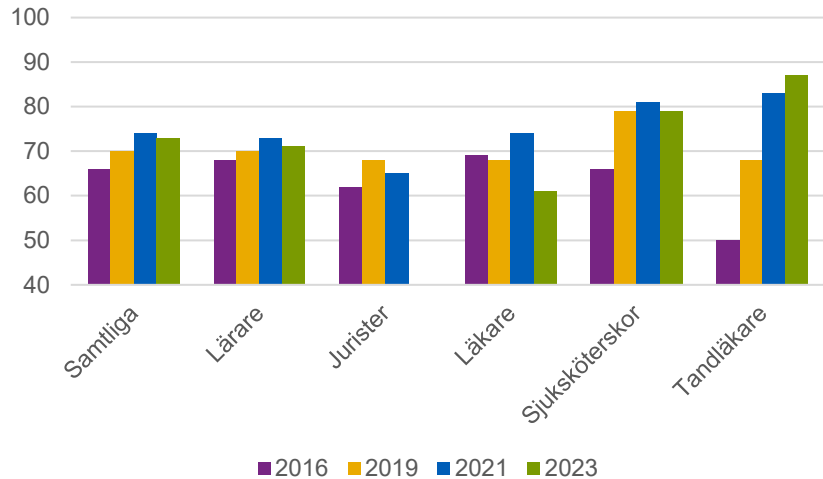
¹⁰ Hit räknas ekonomer, socionomer/socialt arbete, farmaceuter, barnmorskor, biomedicinsk analytiker, psykologer, fysioterapeuter, ingenjörer och arkitekter

- 2021 följdes studenter upp som var registrerad på sin sista termin mellan hösten 2014 och våren 2017 och fullföljt sin utbildning.
- I denna rapport (2023) har vi undersökt studenter som varit registrerade på sin sista termin mellan höstterminen 2017 och vårterminen 2019.

Undersökningspopulationen 2016 är större och omfattar en längre tid än övriga uppföljningar. Undersökningspopulationerna överlappar varandra fram till denna rapport men kan trots detta ge en bild av hur studenterna har lyckats på arbetsmarknaden över tid.

I figur 10 nedan finns kategorin samtliga som innefattar samtliga utbildningar, även de som varit för små för att redovisa. Etableringen för hela undersökningspopulationen efter ett år på arbetsmarknaden ökade vid varje uppföljningstillfälle fram till den föregående rapporten då den uppnådde 74 procent. I denna rapport sjönk etableringsgraden något till 73 procent men kvarstår på en historiskt hög nivå. Nedgången till denna uppföljning återfinns hos lärarstudenterna som i samtliga uppföljningar utgör en mycket stor del av undersökningspopulationen.

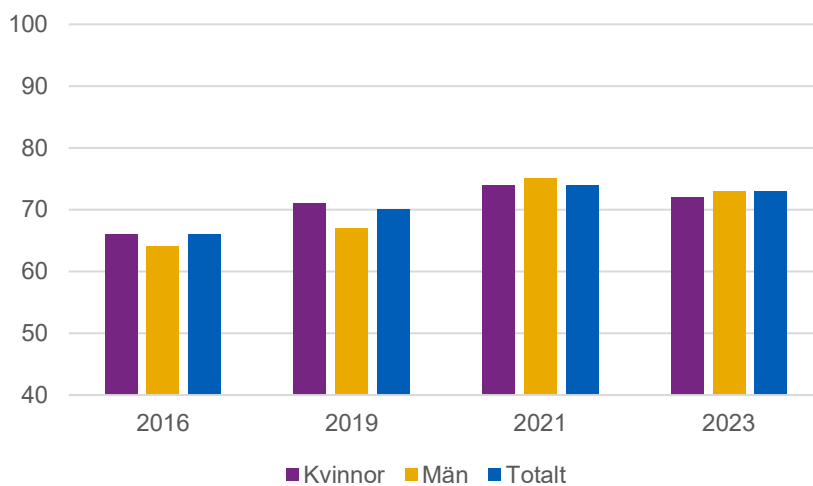
I figur 10 och 11 har vi brutit axlarna vid 40 procent för att förtydliga skillnader.

Figur 10. Andel etablerade (etableringsgrad) ett år efter sista registrerade termin, jämförelse mellan uppföljningarna 2016–2023

Läkare har en tydligt lägre etableringsgrad i denna uppföljning jämfört med tidigare. Som vi noterade i avsnittet *Populationens arbetsmarknadsutfall* har en relativt stor andel av läkarstudenterna en osäker ställning på arbetsmarknaden men är verksamma som läkare. Likt i tidigare rapporter finns en uppgång för tandläkare.

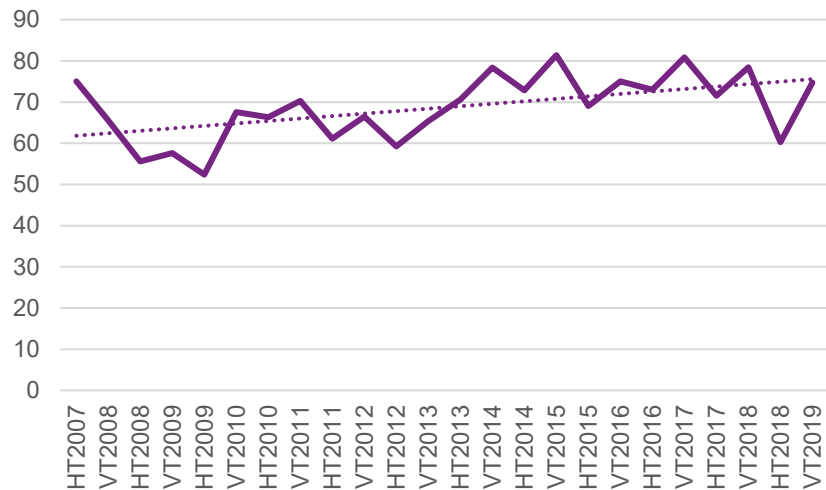
Vid uppföljningarna 2016 och 2019 hade kvinnorna en högre etableringsgrad än män. Vid uppföljningen 2021 hade männen en något högre etablering. Samma skillnad kan observeras även i denna rapport. Resultaten redovisas i figur 11.

Figur 11. Andel etablerade (etableringsgrad) ett år efter sista registrerade termin per kön och mellan uppföljningarna 2016–2023

Utökade tidsserier

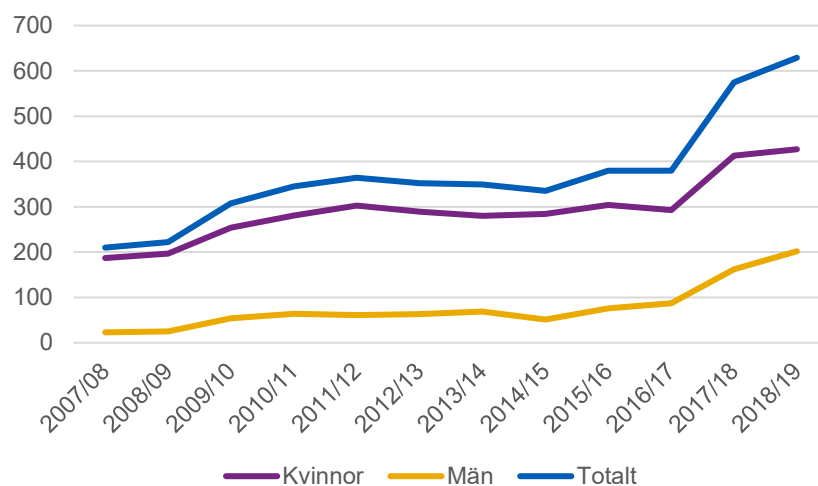
I samband med denna rapport utvecklades metoden för att definiera undersökningspopulationen så att det blev möjligt att göra längre tidsserier med den statistik som använts här. I analysen nedan har vi utgått från varje students avslutande termin och deras etablering på arbetsmarknaden ett år efter denna. Resultatet redovisas i figur 12 och visar ett relativt stabilt etableringsutfall med en nedgång i seriens början runt finanskrisen 2008.

Figur 12. Andel etablerade (etableringsgrad) efter sista registrerade termin HT2007 till VT2019

I en motsvarande tidsserie för andel sysselsatta 2020 (oavsett när studenten avslutade sin utbildning) märks en mycket tydlig kontinuitet med en sysselsättningsgrad stabilt runt 90–95 procent.

Resultaten över tid ska förstås mot bakgrund av att kompletterande utbildningar är en utbildningskategori som växer. I figur 13 redovisas antalet studenter fördelat efter kön som fullföljt en kompletterande utbildning sedan hösten 2007. Läsåren anger det år studenten registrerades på utbildningen.

Figur 13. Antal studenter registrerade på kompletterande utbildningar efter registreringslåsår, 2007/08–2018/19

Som nämndes i avsnittet *Översikt av utbildningar som kompletterar utländsk examen* ökade antalet kompletterande utbildningar 2017. Som en följd av detta ökar också antalet studenter som registreras på sådana utbildningar från höstterminen 2017. Totalt under hela perioden har antalet studenter ökat från 210 läsåret 2007/08 till 630 registrerade studenter 2018/19.

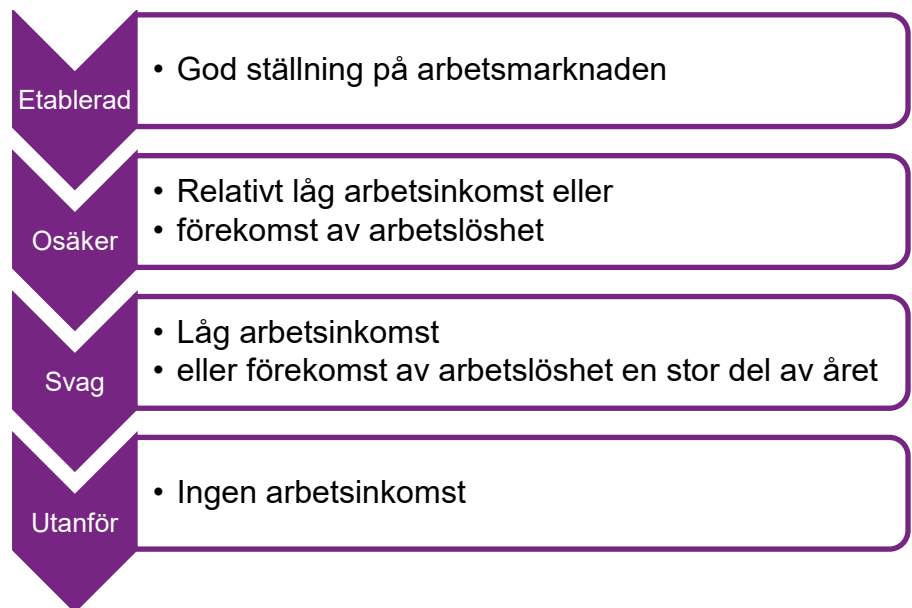
Under perioden ökade andelen män som registreras på de kompletterande utbildningarna. Ökningen började innan utbyggnaden till fler utbildningar 2017 (men ökningstakten ökade efter 2017).

Bilaga 1: Metodbilaga

I denna undersökning mäts etableringen på arbetsmarknaden för dem som genomgått en kompletterande utbildning i Sverige höstterminen 2017 till vårterminen 2019. Att flera terminer slås samman gör att underlaget blir tillräckligt stort för att göra beräkningar. Uppföljningen sker ett, två och tre år efter fullföljd utbildning för alla läsåren.

Grunden till vår uppföljning består av SCB:s longitudinella integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier (LISA). Där finns uppgifter om samtliga individer som var folkbokförda i Sverige respektive år, bland annat födelseregion, sysselsättning, invandringsår, inkomster och yrke.

Den slutgiltiga populationen delas in i fyra kategorier utifrån hur stark ställning de har på arbetsmarknaden:

Dessa fyra kategorier har inkluderats i analysen och utgör nämnaren i andelsberäkningen. Etableringsgrad definieras som antalet etablerade dividerat med summan av antalet etablerade, antal med osäker ställning, antal med svag ställning och antalet som var utanför arbetsmarknaden.

Etablerad på arbetsmarknaden:

- Individen har varit sysselsatt i november månad det aktuella året enligt den definition som SCB använder i sysselsättningsregistret. Den sammanräknade arbetsinkomsten ska överstiga 253 300 kronor år 2020. Arbetsinkomsten har räknats upp med den genomsnittliga takten på löneökningarna för varje år sedan 1996, vilket är det första året som ingår i beräkningen av etableringen av examinerade på grundnivå och avancerad nivå.
- Det finns inga händelser som påvisar förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning. Arbetslösheten kan vara på hel- eller deltid och gäller även arbetssökande med tillfällig timanställning.
- Individen definieras inte som studerande eller utanför populationen.

Den definition av etablerad som används här är på många sätt snäv. Det är flera villkor som måste vara uppfyllda under uppföljningsåret för att en person ska räknas som etablerad och definitionen avser därmed relativt väl etablerade individer. Individer som tillhör gruppen etablerade har haft en förhållandevis smidig övergång från utbildning till arbetslivet. Måttet som används för att mäta etablering på arbetsmarknaden för de som genomgått en kompletterande utbildning är konstruerat på samma sätt som det som finns i rapporterna om etableringen bland examinerade på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Osäker ställning på arbetsmarknaden:

- Arbetsinkomsten var i intervallet 214 500 – 253 300 kronor.
- Individen har en lägre arbetsinkomst än 214 500 kronor, men är att betrakta som företagare, det vill säga har inkomst från aktiv näringsverksamhet.
- Arbetsinkomsten överstiger 253 300 kronor, men det förekommer arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året.
- Arbetsinkomsten överstiger 253 300 kronor, men individen uppfyller inte kriteriet ”sysselsatt i november månad”.
- Individen definieras inte som studerande eller utanför populationen.

Svag ställning på arbetsmarknaden:

- Arbetsinkomsten var i intervallet 1–214 500 kronor. I denna grupp kommer arbetsinkomsten enbart från anställning.
- Arbetsinkomsten överstiger 214 500 kronor, men det finns förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 270 dagar under året.
- Individen definieras inte som studerande eller utanför populationen.

Utanför arbetsmarknaden:

- Det saknas inkomst från förvärvsarbete under det aktuella året.

- Individen definieras inte som studerande eller utanför populationen.

Två grupper ingår inte i beräkningarna: studerande och utanför populationen.

Studerande:

- Individen har under det aktuella året varit registrerad i högskolans forskarutbildning.
- Individen har under det aktuella året varit registrerad i högskolans utbildning på grundnivå eller avancerad nivå samtidigt som studiestöd mottagits.
- Individen har inte varit registrerad i någon högskoleutbildning, men mottagit minst 4 100 kronor i studiestöd.

Denna grupp ingår inte i beräkningen för de redovisningar som avser andel etablerade eller andelar med osäker- eller svag ställning/utanför arbetsmarknaden.

Utanför populationen:

- Individen var inte folkbokförd i Sverige den 31 december aktuellt år.
- Individen var inte folkbokförd i Sverige den 31 december året efter det aktuella året. Detta gäller enbart dem som inte tillhörde gruppen etablerade under det aktuella året.
- Individen saknar helt inkomster i Sverige under det aktuella året. Den disponibla inkomsten var 0 kronor.

Inte heller denna grupp ingår i beräkningen för de redovisningar som avser andelen etablerade eller andelar med osäker eller svag ställning/utanför arbetsmarknaden. De flesta i gruppen har flyttat från Sverige till något annat land. Många i gruppen som flyttat från Sverige har inte fått detta registrerat i folkbokföringen.

Skrivregler

Tabeller och diagram ger uppgifter om antal eller andelar (%).

- Uppgifter om antal lägre än 3 är ersatt med .. i tabeller
- Uppgifter om antal är avrundade till närmsta tiotal i textdelen i rapporten, om inget annat anges.
- Uppgifter om andelar redovisas inte för grupper om mindre än 20 individer i nämnaren.
- Uppgifter om andelar är avrundade till heltal.

Så görs statistiken

Flera olika datakällor har använts för att klassificera ställningen på arbetsmarknaden för de som gått en kompletterande utbildning, eller för att fastställa om de fanns kvar till förfogande på den svenska arbetsmarknaden. Huvudkällan för att klassificera ställningen på arbetsmarknaden har varit inkomstuppgifter från kontrolluppgiftssystemet, de standardiserade räkenskapsutdragen, sociala transfereringar från Försäkringskassan och studieersättningar från Centrala studiestödsnämnden. Uppgifter om sysselsättning har hämtats från Statistiska centralbyråns (SCB) registerbaserade arbetsmarknadsstatistik. Arbetsförmedlingarnas uppgifter om registrerade arbetssökande har använts som information om arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Antalet avlagda examina från grundläggande högskoleutbildning, samt uppgifter om fortsatta studier bland annat i forskarutbildningen, har hämtats från SCB:s universitets- och högskoleregister.

Flertalet av de ovan nämnda uppgifterna finns samlade i SCB:s databas LISA. Huvudsyftet med LISA är att samla information från flera olika register inom det breda området utbildning, sysselsättning och inkomster. Sammankopplingen av flera olika register underlättar användandet av den information som finns. Med hjälp av LISA kan vi bland annat få information om olika gruppers inträde och utträde från arbetsmarknaden, olika gruppers ställning på och utanför arbetsmarknaden, uppgift om yrke och avkastning på utbildning. LISA omfattar för närvarande uppgifter för perioden 1990–2021. Varje år utökas databasen med ytterligare en årgång. Populationen i databasen utgörs av alla som är 16 år och äldre och som är folkbokförda i Sverige den 31 december aktuellt år (från 2010 finns även 15-åringar). En utförligare beskrivning av databasen finns hos SCB.¹¹

För personer som var etablerade på arbetsmarknaden (och i förekommande fall personer med osäker ställning på arbetsmarknaden)

¹¹ Statistiska centralbyrån, *Bakgrundsfakta Arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2019:1* (Örebro: SCB), 2019

redovisas uppgift om yrkesgrupp, i förekommande fall också för personer med osäker ställning. Uppgiften kommer från den arbetsgivare som betalade ut den största lönen under respektive år. För personer som saknade uppgift om yrke det aktuella året redovisas inte någon uppgift om yrkesgrupp.

Inkomstgränser för att definiera olika ställning på arbetsmarknaden har justerats för de olika åren. Sedan 2006 används den genomsnittliga löneförändringen på arbetsmarknaden som uppräkningsfaktor för nästkommande uppföljningsår.

Förklaringar av vissa begrepp

Arbetsinkomst

Arbetsinkomsten¹² omfattar kontant bruttolön, inkomst av aktiv näringsverksamhet, sjukpenning, havandeskapspenning, smittbärrpenning, sjuklönegaranti, skattepliktig arbetsskadeersättning, rehabiliteringsersättning, föräldrapenning vid barns födelse och adoption, tillfällig föräldrapenning vid vård av barn samt närståendepenning. Arbetsinkomst registreras enbart för personer som haft kontant bruttolön eller inkomst av aktiv näringsverksamhet under det aktuella året. De inkomstgränser som utgör brytpunkter för grupper med olika ställning på arbetsmarknaden avser arbetsinkomsten. Arbetsinkomsten har räknats upp med den genomsnittliga takten på löneökningarna för varje år sedan 1996.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

De arbetsmarknadspolitiska åtgärder som ingår varierar under åren. Under senare år ingår arbetspraktik, jobbgaranti för ungdomar, jobb- och utvecklingsgarantin, sysselsättningsfasen, arbetslivsinriktad rehabilitering, arbetsmarknadsutbildning, projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning, förberedande utbildning, prova på-plats, lärlingsplats, fördjupad kartläggning och vägledning, praktisk kompetensutveckling, arbetslivsintroduktion samt aktiviteter inom vägledning och platsförmedling.

Deltidsarbetslöshet

För att betraktas som deltidarbetslös krävs att individen mottagit arbetslöshetsersättning. En timanställd som samtidigt varit arbetssökande anses också vara deltidarbetslös.

Ej folkbokförd i Sverige

Hit hör personer som avlidit, utvandrat eller som har ett personnummer som inte finns i registret över totalbefolkningen (RTB). Examinerade

¹² I SCB:s register benämns dessa Förvärsinkomst och arbetsrelaterade ersättningar. I denna rapport används i stället det tidigare, förenklade, begreppet arbetsinkomst. Arbetsrelaterade ersättningar är de ersättningar som inte är kontant bruttolön och inkomst från aktiv näringsverksamhet, men ersättningen baseras på tidigare förvärsinkomst.

utan fullständiga personnummer följs inte upp med avseende på ställningen på arbetsmarknaden.

Examen

Examen som på begäran av den studerande utfärdas av högskolan med examensrätt för berörd examen. Examen kan indelas i tre typer: generell examen, konstnärlig examen respektive yrkesexamen.

Inkomst

Arbetsinkomsten omfattar förvärvsersättning och inkomst av aktiv näringsverksamhet. De inkomstgränser som utgör brytpunkter för grupper med olika ställning på arbetsmarknaden avser arbetsinkomsterna respektive uppföljningsår. Arbetsinkomsten har räknats upp med den genomsnittliga takten på löneökningarna för varje år sedan 1996, vilket är det första året som ingår i beräkningen av etableringen efter examen från högskolan. Följande inkomstgränser för att räknas som etablerad har använts: 2019 var inkomstgränsen 247 700 kronor och 2020 var den 253 300.

Legitimation

Socialstyrelsen prövar och utfärdar legitimationer, bevis om specialistkompetens och olika typer av intyg. Legitimation krävs för att få en anställning för flera yrken. Totalt omfattas 21 olika yrken inom hälso- och sjukvården. På motsvarande sätt utfärdar Skolverket legitimationer och utbildningsbevis för lärarstudenter och Jordbruksverket för veterinärer.

Geografisk mobilitet

Det är möjligt att beräkna geografisk mobilitet på flera sätt och i denna rapport jämförs det lärosäte som studenten var registrerad på med var arbetsstället finns ett år efter senaste registreringstermin. Mobilitet anses ha ägt rum om arbetsstället finns i ett annat län än lärosätet.

Sektor

Företag, ej offentligt ägda omfattar samtliga bolagsformer. Kommunal sektor innefattar kommunala förvaltningar, bolag och andra kommunala organisationer.

Sista termin

Uppföljningen sker 1–1,5 år, 2–2,5 år och 3–3,5 år efter senaste registreringstermin (beroende på om denna termin var höst eller vårtermin). I rapporten refererar vi till dessa som uppföljningar efter ett, två och tre år.

Studieersättning

De studieersättningar som ingår vid uppföljningen är ersättning i form av studiemedel.

Sysselsättning

I SCB:s sysselsättningsregister definieras en person som sysselsatt om personen utfört förvärvsarbete, antingen som egen företagare eller som

anställd, motsvarande minst en timme per vecka under november månad det aktuella året.

Undersökningspopulation

Alla som har fullföljt en kompletterande utbildning från och med höstterminen 2017 till och med vårterminen 2019 (uppföljningspopulationen) ingår i undersökningen. I den utökade undersökningspopulationen ingår de som fullföljt en kompletterande utbildning mellan höstterminen 2015 och vårterminen 2019 (överlappar med undersökningspopulationen).

Till gruppen som har fullföljt utbildningen räknas de som tagit examen (för de grupper för vilka detta finns tillgängligt), har erhållit en legitimation eller tagit samtliga poäng på de kurser inom den kompletterande utbildningen som de har varit registrerade på.

Validering

En utbildning valideras (testas) för att få den bedömd och ett utlåtande som i sin tur kan ge ett utbildningsintyg. En validerad lärarutbildning ger inte legitimation och fast anställning men kan däremot innebära möjligheter till ett lärarvikariat. För jurister betyder utlåtandet att personerna kan arbeta som jurister inom den privata sektorn. För arbete som jurist inom den offentliga sektorn krävs dock kompletterande utbildning.

Yrke

SCB:s yrkesregister innehåller förvärvsarbetande i åldrarna 16–64 år och används för att klassificera personer efter det arbete de utför. Från och med år 2014 redovisas statistiken efter den nya yrkesnomenklaturen Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012).

Referenser

Förordning (2011:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning

Förordning (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet.

Förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer

Statistiska centralbyrån, *Bakgrundsfakta Arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2019:1* (Örebro: SCB), 2019

Universitetskanslersämbetet, *Etablering på arbetsmarknaden efter kompletterande utbildning – personer med utländsk utbildning* (Stockholm: UKÄ), 2021

Universitetskanslersämbetet, *Etablering efter kompletterande utbildning* (Stockholm: UKÄ), 2019

Universitetskanslersämbetet, *Etablering och sysselsättning efter kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning* (Stockholm: UKÄ), 2016

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

